

"ANCORA"

BIBLIOGRAFICA

Quan els sentits s'afinen

de Ferràn Canyameres.

Biblioteca Selecta

La fina sensibilidad del autor transpira ya a través del título de la obra que se comenta. Es una elegante manera de decir que habla de la infancia y más aun, de la propia. El literato, sirviendo al hombre, ha llevado discretamente a segundo término las circunstancias históricas, para dejar lucir en todo su esplendor unas páginas verdaderamente antológicas de prosa vernácula.

Antología de las mejores novelas policíacas

Editorial Acervo.

La literatura policíaca y con tal calificativo debe comprenderse la buena literatura de tal clase, cuenta con un incondicional y numeroso grupo de lectores en todos los países. En casi cada nación ha surgido uno o varios nombres de autores famosos especializados en las novelas también denominadas «negras», con arte y estilo bien diferenciados. Por ello es digno de loa el empeño de la editorial Acervo al haber conseguido agrupar de forma consciente y estudiada las mejores novelas policíacas debidas a las plumas de más prestigio universal que practican dicho estilo. Así pues hallamos en su interior incluso al eminente escritor ruso Fedor Dostoievski con su «Juicio de Demetrio Karamazov», y a autores representativos que no podían faltar a tan interesante cita, cuales son R. L. Stevenson; L. Castellani; Ellery Queen, y una lista de bastantes mas que se haria interminable, sin olvidar, desde luego, al gran Georges Simenon que nos maravilla una vez más con su estilo en «Kachudas y el sombrerero», relato que le valió en su día algún premio de consideración.

El Gran Sandoval

Va sonar una tenora...

Fa molts anys, a Sant Lluís de Potosí, vaig trobar un francès que em digué:

— Fa dotze anys que sóc a Mèxic .. Molta gent em parla francès, veig documentals francesos i lleigeixo revistes parisiens. Res m'evoca tant la patria com escoltar els sons de la «Marsellesa».

I jo, ara, plagiant el que m'havia dit aquell francès d'Orleans dic:

— Aquí estic lluny del meu bressol. Parlo amb gent de la terra, de la mateixa Costa Brava, del mateix Sant Feliu, però res em fa saltar el cor i em dona la íntima emoció de patria com sentir refinar la tenora.

L'himne de'n Rouget de L'Isle era prou per a evocar-li a l'expatriat la visió de França. El refilar de la tenora, ens dona als catalans i sobre tot als de l'Empordà, la visió enyoradissa de la dolça Catalunya «patria del meu cor» com cantava Mossén Cinto.

I fa dies, aquí, a set-cents quilometres del cor de Catalunya, anant a entrar en aquest magnífic Parc que es diu Retiro, vaig oir, llunyà, un reilet que em feu aturar sorprès. El segon reilet d'un duo em va emocionar profundament. Eren els sons de la tenora i el tenor. Eren els sons, únics en el món per a els catalans, d'una cobla, i era que entre els arbres florits del Parc tocaven sardanes. ¡ Sardanes a Madrid! Crec que em vaig posar a correr com un bailet... Com jo corria fa anys, moltíssims anys, quan des de ma llar en el carrer de Sant Joan sentia tocar sardanes a plaça o al Passeig.

De lluny vaig veure una gentada .. Era més que una gentada. Era una gernació. I del centre d'aqueixa multitud eixien les alegres notes d'una sardana. Vaig muntar en un banc de pedra... I en el centre de la multitud de tons negres vaig veure com vellugaven unes coses rojes. Oscilaven com péndols... Eren les barretines dels sardanaires, aquella barretina que ens van dur els de Thyr... Jo no veia les testes dels balladors sino tot just aquelles roselles, com grosses taques de sang que venien i se'n anaven... venien i se'n anaven solemnement, més solemnement que cap altre dansa popular que hi hagi al món. I de la gentada que voltava l'enorme rodona que s'havia fet no en sortia un crit, ni tan sols una veu.

Al meu costat sonà una veu coneguda. No vaig girar el cap per no perdre de vista aquelles roselles oscil·lants, però sabia qui havia vingut al meu costat .. Era Eldethyr. Aquell que sempre que el cor o la ment rep una sensació soptada i extraordinària referent a coses de la terra, en un instant me'l trobo al costat. I ell, mentre jo tenia els ulls clavats en les taques de sang que es bellugaven amb ritme, m'anava dient:

— Es la sardana. . Es alló que en Maragall digué que és

és la dansa més belle
de totes les danses que es fan i es desfan

Vaig portar a Catalònia, quan encara no era batejada així, el tocat frigi de la meva terra, la vostre airosa barretina, i, al ensem vaig dur la dansa nostra, la dansa que en venir les collites, celebràvem entorn dels fruits de la Mare Terra, unes vegades eren les daurades espigues de blat, altres vegades, la flairosa policromia de les fruites ensucrades, i, més avant, les perles negres o nacrades dels raïms tardorals, dansa que vosaltres haveu trocat en la vostre milenaria sardana. Us ho vaig dur com una ofrena del nostre racó mediterrani, i a través dels segles, a través de grans triomfs gloriosos i de tristes desfetes i abdicacions, d'energies meravelloses o defalliments inexplicables, ho heu sabut conservar tal com jo us els vaig dur i ofrenar. I ara, copiant la idea romantica de Becquer, et dic que mentre hi hagi barretines y sardanes l'anima de Catalunya no morirà pas...

S'havia acabat la sardana. Vaig baixar del banc per arrambar me a la gentada. Vaig oir els comentaris de la gent. Hi havia qui li agradava més la música que el ball; altres opinaven al contrari, però ningú criticava. Aquella tenora que venia de Catalunya havia fet el miracle d'aplegar en el Parc els milers de catalans que viuen a Madrid. Es tractava d'un Concurs de colles sardanaires que havia organitzat el Centre Català de Madrid — un centre del qual ja us en parlaré un altre jorn — Crec que eren sis, més les dues colles del Centre. El premi el guanyà la colle de Girona.

Tocaren una altre sardana i les vuit colles la ballaren en una sola rodona. I ara si que semblava que era tota Catalunya que havia vingut a mostrar la vera dansa de germanor, hi caben tots, els marrecs i els vells, els menestrals i els senyors, els de l'Empordà i els lleidetans i els del Camp de Tarragona.

Després es ballà la darrera sardana i ja no foren solament les colles sino tots els catalans, homes i dones, que havien vingut a veure llur dansa. Hi havia un minut de set o vuit anys que era l'admiració dels madrilenys... Hi havia un home de cabells blancs que la puntejava com si fos una dansa hieràtica... I en la tribuna del Jurat hi havia un jove frare caputxí a qui se li veien les ganes de baixar i afegir-se a la rotllana. Mentre ballaven vaig oir un matrimoni de suïssos — ella duia a la solapa un penjoll d'or amb l'escut de Ginebra — i la muller deia al marit: — D'est vraiment una dance solemnielle et magnifique.. — — Ja saps el que pensen els estrangers de la vostre dansa — em digué la veu d'Eldethyr.. En girar-me per respondre-li ja no el vaig veure... S'havia fos..!

En arribar a casa em van preguntar:

— ¿D'on vens?

I jo vaig dir:

— De Catalunya... Havia sonat una tenora...

FORTIM